

SUNDHEDSMINISTERIET

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundhedsudvalg

Dato: 13-05-2021
Enhed: FOPS
Sagsbeh.: DEPSAGL
Sagsnr.: 2107438
Dok. nr.: 1722805

Folketingets Sundhedsudvalg har den 16. april 2021 stillet følgende spørgsmål nr. 1131 (Alm. del) til sundhedsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Jane Heitmann (V).

Spørgsmål nr. 1131:

”Vil ministrene kommentere henvendelsen fra Serviceforbundet og Veterinærsygeplejerskernes Fagforening om røntgenbeskyttelse på landets dyreklinikker m.m., jf. SUU alm. del – bilag 272, samt præsentation fremvist for udvalget af samme under foretræde for udvalget 13/4-21, jf. SUU alm. del – bilag 371? ”

Svar:

Til brug for min besvarelse har Sundhedsministeriet indhentet bidrag fra Sundhedsstyrelsen. Sundhedsstyrelsen har oplyst følgende, som jeg kan henholde mig til:

”Der er en veldokumenteret sammenhæng mellem risiko for kræft i skjoldbruskkirtlen og udsættelse for stråling – røntgen og radioaktivt jod – hos børn. Derimod er der ikke forskningsmæssig evidens for, at det samme gælder for voksne. Eksempelvis finder et nyt stort studie (2018) af personale, der betjener røntgenapparatur¹, ikke øget hyppighed af kræft i skjoldbruskkirtlen. Det samme gælder for et studie af CT-skanning af halsen hos voksne (2015), hvor der heller ikke påvises en klar sammenhæng².

Obligatorisk anvendelse af blybeskyttelse i halsregionen vurderes derfor at have minimal betydning for risikoen for kræft i skjoldbruskkirtlen for veterinærsygeplejersker.

Det helt generelle ufravigelige krav om, at personalet skal beskyttes, følger af de overordnede krav om optimering i § 18 i Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 671 af 1. juli 2019 brug af strålingsgeneratorer (BKG 671/2019) BKG 669/2019 samt af de specifikke krav om beskyttelse mod spredt stråling i § 18 i BKG 671/2019. Ved høje doser er der således allerede med de eksisterende regler et krav om brug af afdækning for at begrænse stråleudsættelsen. Det kan f.eks. være ved brug af halskraver, hvor dette skønnes nødvendigt. Det kan derudover bemærkes, at Bilag 11, pkt. 2.1.2 i BKG 669/2019 ikke stiller krav til brug af blygummiforklæder eller blygummihandsker; der stilles krav om, at disse skal være til rådighed i forbindelse med hvert røntgenapparat.

¹ Amerikansk studie med opfølgning på over 70.000 personer, som har arbejdet med stråling, hvor der er kigget på såvel erhvervs-mæssig stråleudsættelse som medicinske undersøgelser af den enkelte (Little MP, et al. BMJ Open 2018;8:e021536. doi:10.1136/bmjopen-2018-021536); viste ikke-signifikant sammenhæng mellem øget risiko for cancer i thyroidea og bestråling som voksen.

² Amerikansk studie af risikoen efter røntgenundersøgelser, herunder CT skanning, af halsen (Zhang Y, et al. Eur J Cancer Prev. 2015 24(5): 439. doi:10.1097/CEJ.000000000000169) med svar i (Wiltshire JJ and Balasubramanian SP. doi:10.1097/CEJ.000000000000182).

Der er en række andre bestemmelser i BKG 669/2019, der i tillæg til bestemmelsen om optimering er væsentlige for beskyttelse af personalet inden for veterinærmedicin, herunder veterinærpsygeplejersker, som f.eks.:

- Yderligere brug af tekniske hjælpemidler til at støtte dyret under optagelserne. Ifølge §39 i BKG 671/2019 skal dyret så vidt muligt immobiliseres ved bedøvelse eller anvendelse af tekniske hjælpemidler. Dette, så personalet, som radiografer ved undersøgelse af mennesker, kan forlade undersøgelsesrummet, når røntgenundersøgelsen gennemføres. I Bilag 11, pkt. 2.1.1 i BKG 671/2019 stilles krav om tilgængelighed af tekniske hjælpemidler til at støtte dyret.
Fra Sundhedsstyrelsens oplysninger gennem arbejde med strålebeskyttelse inden for veterinærmedicin i internationale fora anvendes sandsække mv. i højere grad i sammenlignelige lande til at mindske nødvendigheden af, at personale holder dyret.
- Højere grad af anvendelse af stativer til at holde kassetter ved optagelser på fx heste. I henhold til Bilag 11, pkt. 3.4 i BKG 671/2019 må kassetter kun holdes af personer, hvis der ikke er andre muligheder, og der skal i så fald anvendes et håndtag på kassetten, så personer kommer på sikker afstand. Det er Sundhedsstyrelsens erfaring i forbindelse med tilsyn hos dyrlæger, at muligheder for at undgå at personalet skal holde kassetten kun sparsomt udnyttes, og manglende håndtag er ofte forekommende.

Fra tilsyn m.v. er Sundhedsstyrelsen bekendt med, at der gennem flere år, som en del af sygehusenes optimering af strålebeskyttelsen for det udførende personale, har været anvendt halskraver i en del tilfælde i forbindelse med interventionsradiologi og kardiologi, hvor der udføres langvarige røntgenvejledte procedurer, som kræver at personalet opholder sig tæt på patienten.

Det Internationale Atomenergiagenturs guideline for strålebeskyttelse inden for veterinærmedicin³ udgivet i 2021 anbefaler ligeledes primært anvendelse af halskrave i forbindelse med interventionsradiologi.”

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke / Sabine Godsvig Laursen

³ Radiation Protection and Safety in Veterinary Medicine, IAEA 2021, www.iaea.org/publications/13481/radiation-protection-and-safety-in-veterinary-medicine